

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عن عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

﴿لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَبُوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ خَوْضِ اللَّجَجِ﴾

الكافي، جلد ۱، صفحه ۳۵

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

مثالهای روزمره برای دلالت تصویری و تصدیقیه

شناسنامه مطلب	
e-o-73	کد مطلب
اصول / دلالت	موضوع
-	موضوع مرتبط
علمی / فقه و اصول / اصول / کمک آموزشی / الموجز	رده
دلالت تصویری، دلالت تصدیقیه	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

تعریف دلالت تصویری و تصدیقیه:

حضرت آیت الله سبحانی در کتاب الموجز اینگونه تعریف می‌کند:

دلالت تصویری یعنی انتقال ذهن به معنای لفظ به مجرد شنیدن لفظ. در این دلالت،

کافیست گوینده یا شنونده معنای الفاظ را بدانند.

اما دلالت تصدیقیه آن است که لفظ، دلالت کند بر اینکه متکلم، معنای لفظ را نیز قصد

کرده است.

مثال‌های دلالت تصویری:

۱. اگر کسی به قندان اشاره کند ولی اشتباهاً بگوید: "لیوان را به من بده"

و شما میدانید او میخواست بگوید: "قندان را به من بده"

ولی اشتباه کرده و لیوان را اراده نکرده، با این وجود معنای لیوان به ذهن شما خطور میکند. در این مثال

فقط دلالت تصویری وجود دارد؛ چون فقط تصویر لیوان به ذهن می‌آید.

۲. از صدای عطسه‌ی کسی، لفظ «آبجی»^۱ شنیده می‌شود، میدانیم که او این لفظ را اراده نکرده،

در این مثال نیز با اینکه شما به معنای آبجی منتقل می‌شوید ولی نمی‌توان گفت این معنا،

مقصود اوست.

۳. اگر شخصی به شوخی بگوید "دوچرخه‌ات را دزدیدند"، تصویر دوچرخه و دزدیده شدن به

ذهن شما می‌آید ولی میدانید او این الفاظ را به شوخی به کار برد و قصد جدی نداشت، در این

صورت می‌گوییم دلالت تصویری محقق شده است هر چند دلالت تصدیقیه وجود ندارد.

۱ - به خاطر شباهت زیاد صدای عطسه با لفظ آبجی

۴. شخصی در سخنرانی خود می‌گوید "روزانه هزاران جوان از بین می‌روند" بلافاصله جمله‌ی خود را تکمیل کرده و می‌گوید: "در اثر فضای مجازی آلوده و ناسالم". اگر جمله دوم نمی‌آمد، آنچه از عبارت "از بین رفتن" به ذهن می‌آید، از بین رفتنِ بدن و جسم است. ولی در این جا عبارت قرینه‌ای دارد که نشان می‌دهد منظور گوینده، از بین رفتن جسم نیست. لذا این لفظ دلالت تصدیقی بر معنای اول که به ذهن آمده ندارد.

مثال‌های دلالت تصدیقه:

۱. اگر کسی به شما بگوید "دوچرخه‌ات را دزدیدند" در صورتیکه به این کلام خود توجه دارد و شوخی هم نمی‌کند، در این صورت اولاً تصویر دوچرخه و دزدیده شدن به ذهن شما می‌آید، ثانیاً تصدیق می‌کنید که همین معنا، مقصود متکلم است. در نتیجه به این سخن ترتیب اثر نیز می‌دهید.

۲. در اخبار می‌شنویم: "روزانه هزاران نفر کشته می‌شوند". می‌دانیم گوینده علاوه بر توجه به معنای کلام خود، قصد شوخی نیز ندارد و از طرفی هیچ قرینه‌ای بر خلاف معنای حقیقی (کشته شدن) نیاورده است؛ در اینجا می‌گوییم این کلام دلالت تصدیقی دارد.

۳. کارفرمایی به کارمند خود می‌گوید: "۱۰ تن عسل لازم داریم"، موقعیت کارفرما نشان می‌دهد که قصد شوخی ندارد، همچنین قرینه‌ای بر خلاف معنا نیاورده تا گمان کنیم منظورش «۱۰ تن شکر» بوده اما چون شیرینی زیادی مد نظر دارد، اغراق کرده و مثلاً عسل به کار برده است.

بنابراین این کلام نیز دلالت تصدیقی دارد.